

Lesní technik lesník pro těžební činnost (kód: 41-054-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Lesní technik lesník
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Organizace a řízení těžební činnosti v lese	4
Navrhování technologie těžebních prací	4
Výběr a značení stromů k těžbě	4
Přejímka vytěženého dřeva	4
Vedení evidence v oblasti těžby dříví	4
Kontrola dodržování BOZP, PO a pracovních postupů v těžební činnosti	4
Vyhotovování výkazů o práci v lese	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 27.08.2012 do: 28.06.2019

Kritéria a způsoby hodnocení

Organizace a řízení těžební činnosti v lese

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat motorové pily z pohledu jejich konstrukce, výkonu, hmotnosti a použití, popsat části motorové pily, údržbu, základní opravy a seřizování	Písemné ověření a ústní ověření
b) Charakterizovat těžební a odvětvovací stroje používané v lesním hospodářství, zejména pak jejich účel a možnosti použití, konstrukci	Písemné ověření a ústní ověření
c) Charakterizovat mechanizační prostředky k úvazkovému i bezúvazkovému soustředování dříví – lesní traktory, vyvážecí stroje, lanovky	Písemné ověření a ústní ověření
d) Charakterizovat motorová vozidla v modifikacích určených pro lesní hospodářství, přípojná vozidla (přívěsy, polopřívěsy, návěsy), vybavení vozidel (opleny, klanice, poutací zařízení a pomůcky), nakládací zařízení (lesní jeřáby – hydraulické ruky)	Písemné ověření a ústní ověření
e) Popsat rozdělení a význam skladů dříví, stroje pro vnitroskladovou dopravu, zkracovací a manipulační linky, charakterizovat mechanizační prostředky používané na skladech dříví	Písemné ověření a ústní ověření
f) Stanovit na základě lesního hospodářského plánu časový plán těžební činnosti na stanoveném úseku	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Rozvrhnout na stanoveném úseku nasazení těžebních a přibližovacích prostředků dle technologických možností a ekonomických kalkulací, při dodržení zásad BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Řešit náhlé situace (změny sortimentace, změny těžebních plánů, kalamity, výpadky prostředků a pracovníků atd.)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Navrhování technologie těžebních prací

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit nutnost používání jednotek prostorového rozdělení lesa, prakticky se orientovat v lesnických mapách	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Navrhnout na konkrétním pracovišti technologii těžby a přibližování dříví dle přírodních podmínek, technologických možností a ekonomických kalkulací, při dodržení zásad ochrany lesa a BOZP, klasifikovat terénní poměry a lesní dopravní síť	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Na základě výkonových norem stanovit časový harmonogram prací a provést kalkulaci nákladů na těžbu a přibližování dříví	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat použití dříví s ohledem na jeho fyzikální a mechanické vlastnosti, popsat zásady ochrany vyráběného dříví proti znehodnocení	Ústní ověření
e) Rozpoznat vady dříví, zhodnotit a změřit jejich rozsah a jejich vliv na upotřebitelnost dřeva	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Správně vyduhovat strom na jednotlivé sortimenty s ohledem na co nejvyšší zpeněžení	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Popsat využití dendromasy jako možného obnovitelného zdroje energie	Ústní ověření
h) Přebrat a předat pracoviště před zahájením a po ukončení těžebních prací	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Zadat pracovní činnosti podřízeným pracovníkům (technologie těžby a přibližování, sortimentace, ochrana lesa, BOZP)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výběr a značení stromů k těžbě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Definovat pojmy obnova, obmýtí, obnovní doba, východisko obnovy atd., podrobně charakterizovat základní hospodářské způsoby, vysvětlit význam zakmenění a zastoupení, stanovit jejich hodnoty pro všechna vývojová stadia porostů, objasnit modely lesa holosečného, podrostního a výběrného	Písemné ověření a ústní ověření
b) Poznat lesnický důležité dřeviny podle habitu, letorostů a asimilačních orgánů, uvést jejich ekologické nároky, popsat a rozlišovat dřevo hlavních dřevin podle makroskopických znaků, pracovat s určovacími klíči, vysvětlit principy prořezávek a probírek	Písemné ověření a ústní ověření
c) Vybrat a označit stromy k těžbě v porostech různých dřevin a věkových kategorií	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přejímka vytěženého dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a používat zákonné měrné jednotky používané v lesnictví a dendrometrickou symboliku, dodržovat zásady měření v lesnické praxi, popsat způsoby měření	Písemné ověření a ústní ověření
b) Charakterizovat dendrometrické pomůcky pro měření délek, tloušťek kulatiny, průměrů a výšek stojících stromů a popsat jejich využití	Písemné ověření a ústní ověření
c) Vypočítat objem kulatiny pomocí vzorců, ovládat práci s objemovými tabulkami používanými v lesnické praxi, znát postup zjišťování objemu stojícího stromu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vypočítat objem ostatních sortimentů, popsat označování sortimentů	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Provést kontrolu a převzít pracoviště od podřízených pracovníků (dodržení technologie těžby a přibližování, sortimentace, ochrana lesa, BOZP)	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Provést příjem dříví včetně kontroly měření, třídění a označování dříví	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení evidence v oblasti těžby dříví

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit a zpracovat číselníky dříví	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Sumarizovat číselníky, vést evidence pohybu dříví	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zpracovat časově (měsíční, čtvrtletní, roční) pohyb dříví, zásoby dříví dle jednotlivých lokalit	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vyplnit dodací list	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola dodržování BOZP, PO a pracovních postupů v těžební činnosti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence v lesním hospodářství, vysvětlit důležitost dodržení pracovních a technologických postupů pro správný a bezpečný průběh těžební činnosti, uvést zákonem zakázané činnosti v lese	Písemné ověření a ústní ověření
b) Popsat problematiku provozu strojů, vlastnosti a použití běžných provozních materiálů jako jsou paliva, maziva a ostatní provozní materiály s ohledem na zásady hygieny, bezpečnost práce a ochranu životního prostředí při jejich používání, uvést příklady bezpečnostních rizik, eventuelně nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci	Ústní ověření
c) Identifikovat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a navrhnout způsob odstranění závad a možných rizik, uvést povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu	Ústní ověření
d) Popsat první pomoc při náhlém onemocnění nebo úrazu	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vyhotovování výkazů o práci v lese

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyplnit běžné pracovní záznamy vedené pro činnosti související s těžební činností, např. z oblasti BOZP a PO, docházku pracovníků, čerpání pracovních prostředků a pohonných hmot, evidenci chemických prostředků	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Autorizovaná osoba může použít jako součást způsobu písemného ověření kritéria test.

Pravidla pro aplikaci testů jako způsobu ověřování profesních kvalifikací. Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnotícího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo možné vytvářet dostatečné počty různě sestavených testů.

B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:

B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy:

Pro každé kritérium existuje několik otázek.

B2. Pro jednotlivé vygenerované testy:

Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.

B3. Pro úspěšné splnění požadavků testu:

Za úspěšné splnění testu se považuje 70 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Další metodické pokyny ke zkoušce

V ČR rostoucí dřeviny, které mohou být předmětem zkoušky – poznávání:

Jehličnaté: smrk, jedle douglaska, borovice, vejmutovka, modřín

Listnaté tvrdé: dub, buk, habr, javor, jasan, jilm, akát, bříza, jeřáb, ořešák, třešeň, jablonoň, hrušeň

Listnaté měkké: lípa, olše, topol, vrba, jírovec

Pro ověření kompetence Vedení evidence v oblasti těžby dříví je dán minimální rozsah:

vypracování minimálně jednoho číselníku na dlouhé dříví – surové kmeny

vypracování minimálně jednoho číselníku na výřezy

vypracování minimálně jednoho číselníku na rovnané dříví

Pro účely posouzení vad dříví při sortimentaci použít Doporučená pravidla pro měření a třídění dříví v ČR v aktuálním znění.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované fyzické nebo právnické osoby.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti lesního hospodářství nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování v lesnickém školství, z toho minimálně jeden rok v posledních dvou letech před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti lesnictví a alespoň 10 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti lesního hospodářství, z toho minimálně jeden rok v posledních dvou letech před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání lesnictví a alespoň 10 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti lesního hospodářství, z toho minimálně jeden rok v posledních dvou letech před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, který nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: www.eagri.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- učebna
- lesnická mapa
- formuláře používané v lesním hospodářství
- pracoviště umožňující rozsahem a strukturou lesních porostů provedení zkoušky při splnění bezpečnostních a hygienických předpisů pro danou činnost
- dopravní prostředek pro přesun na pracoviště
- lesnická měřidla (pásma, průměrka), lesnická křída, lesnické barvy
- kubírovací tabulky objemu dříví
- výkonové normy v lesnictví – pro těžební činnost
- záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů
- OOPP (osobní ochranné pracovní prostředky) pro zkoušeného i zkoušejícího

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 8 až 10 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard připravila SR pro lesní hospodářství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR, SP ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem

Lesy České republiky, s. p.

Hanušovická lesní, a. s.

Hradecká lesní a dřevařská společnost, a. s.